

POZOR na užití samostatných osobních zájmen s předložkou.

- Po slovesech être à q, penser à q, songer à q, rêver à q, réver à q, faire attention à q, tenir à q a dalších a po zvrátých slovesech, po nichž následuje předložka à (např. s'intéresser à q, s'attacher à q, se joindre à q, s'adresser à q, etc.) se užívá samostatných tvarů osobních zájmen moi, toi, lui, elle, nous, vous, eux, elles s předložkou.

Je pense à Luc, lui, il pense à moi. *Myslím na Lukáše, on myslí na mne.*

Voilà le responsable de cette section, il faut s'adresser à lui. *Tady je vedoucí tohoto oddělení, je třeba se obrátit na něho.*

- Též je-li ve dvojici předmětných osobních zájmen zájmeno me, te, se, nous, vous jako předmět přímý, musí být nepřímý předmět vyjádřen samostatným osobním zájmenem s předložkou, např.:

me / te / se / nous / vous + à + nepřímý předmět
à + moi / toi / lui / elle

Yves m'a présenté(e) à ses parents. – C'est vrai? Il t'a présenté(e) à eux?
Yves mě představil rodičům. – Opravdu? Představil tě jim?

POZOR! Rozlišujte: il / le zastupující osobu či věc v podmětu a v přímém předmětu a neutrální il / le (→ 62).

70 ZÁJMENA PŘIVLASTŇOVACÍ / ADJECTIFS ET PRONOMS POSSESSIFS

Přivlastňovací zájmena nesamostatná (adjectifs possessifs) – mon, ton, son, notre, votre, leur ... můj, tvůj, jeho / její atd. – stojí u podstatného jména ve funkci přivlastku a jsou jeho určovateli, determinanty, např.: ma voiture, tes animaux, vos photos apod. (→ 27).

Přivlastňovací zájmena samostatná (pronoms possessifs) se používají se členem, který zastupuje podstatná jména reprezentující osobu nebo věc, o níž se již hovořilo. Tvary těchto zájmen se s příslušnými podstatnými jmény musí shodovat v rodě a čísle, např.: mes amies et les tiennes, leurs travaux et les nôtres

Předložky de, à se stahují se členy le, les samostatných zájmen ve tvary du, des, au, aux (→ 40):

Je ne parle pas du mien (= de mon examen), je pense aux tiens (= à tes examens). *Nemluvíím o své (zkoušce), myslím na tvé (zkoušky).*

TVARY

	nesamostatné tvary		samostatné tvary	
	sg	pl	sg	pl
sg 1. os. m	mon ...	mes ...	le mien	les miens
f	ma ...	tes ...	la mienne	les miennes
2. os. m	ton ...	tes ...	le tien	les tiens
f	ta ...	ses ...	la tienne	les tiennes
3. os. m	son ...	ses ...	le sien	les siens
f	sa	nos ...	la sienne	les siennes
pl 1. os. m	notre ...	vos ...	le nôtre	les nôtres
f		leurs ...	la nôtre	
2. os. m	votre ...		le vôtre	les vôtres
f	leur ...		la vôtre	
3. os. m			le leur	les leurs
f			la leur	

ROZLIŠUJTE ve výslovnosti otevřené a zavřené *o* a délku samohlásek: **notre** [notr], **votre** [votr] × **le nôtre** [no:tr], **le vôtre** [vø:tr] a **le vôtre** [lɛvø:tr] × **les vôtres** [lɛvø:tr].

SLEDUJTE:

ma / ta / sa + podstatné / přídavné jméno → **mon / ton / son**
žen. r. začínající samohláskou
nebo *někým* h

Např. mon amie, ton ancienne élève, son aimable lettre

72 ■ ■ ■ UŽITÍ**SROVNEJTE** s češtinou:

- **přivlastňujeme podmětu**

J'ai mes livres dans ma chambre.

Nous avons nos livres dans notre chambre.

Mám své knihy ve svém pokoji.

Máme své knihy ve svém pokoji.

- u substantiva stojí dvě **přivlastňovací zájmena**

mon professeur et le tien

nos enfants et les vôtres

*můj profesor a tvůj
naše a vaše děti (→ dále)*

SLEDUJTE a srovnávejte:

- **Přivlastňovacích zájmen** se ve francouzštině užívá častěji než v češtině. Na rozdíl od češtiny se jich užívá:

- při označování **příbuzenských vztahů a přátel:**

Mon frère joue bien du piano. *Bratr hraje dobře na klavír.*

J'ai aidé mon père. *Pomohl(a) jsem otci.*

TĚŽ: mon général (v oslovení), ma sœur (v oslovení řádové sestry) *apod.*

- u **předmětů velmi často užívaných** (v češtině stojí osobní nebo zvrátané zájmeno), *např.:*

J'ai cassé ma montre. *Rozbil(a) jsem si hodinky.*

Prends ton manteau. *Vězmi si (na sebe) kabát.*

- **jde-li o děj nebo stav často opakovaný, např.:**

Je vais prendre ma douche. *Dám si sprchu.*

Ma mère a sa migraine.

Matka má (svou / obvyklou) migrénu.

Je travaille mon piano tous les jours.

Každý den cvičím / hraji na klavír.

- v **některých ustálených spojeních, např.:**

Je voudrais faire mes études au Canada. *Chtěl(a) bych studovat v Kanadě.*

Il fait sa médecine / son droit. *Studuje lékařství / práva.*

Salue-les de ma part. *Pozdravuj je ode mne.*

TĚŽ: avoir son permis de conduire, faire son service militaire, faire sa toilette, passer son bac, prendre son temps...

- **při citovém zabarvení výpovědi, např.:**

Elle m'ennuie avec ses histoires. *Nudí mě s těmi (svými) příběhy.*

- **Přivlastňovací zájmena** naopak **nepoužíváme** před názvem části těla, je-li posestvní vztah (vlastník) jasný, *např.:*

Elle s'est cassé la main. *Zlomila si ruku.*

Les jambes me font mal aujourd'hui. *Dnes mě bolí nohy.*

Il m'a marché sur le pied. *Šlápl mi na nohu.*

- **POZOR**, srovnajte kompatibilitu (spojovatelnost) zájmen (v češtině a ve francouzštině):

S přivlastňovacím zájmenem nesamostatným **nemůže** ve francouzštině stát:

- **člen:**

J'ai invité un de mes amis. *Pozval(a) jsem jednoho svého přítele.*

- **ukazovací nebo tázací zájmeno:**

Cette photo, qui est d'elle, me plaît. *Tato její fotografie se mi líbí.*
(tj. ona je na fotografii)

Lequel de ses livres te plaît? *Která jeho / její kniha se ti líbí?*

SROVNEJTE:

la photo, qui est à elle,...

... která jí patří, je její

- **další přivlastňovací zájmeno:**

Nos professeurs et les vôtres. *Naši a vaši profesori.*

■ Přivlastňovací zájmena můžeme zdůraznit

- adjektivem **propre**:
Je l'ai vu de mes propres yeux. Viděl jsem to / ho na vlastní oči.
- připojením osobního zájmena s předložkou à za podstatné jméno:
C'est mon opinion à moi. Je to můj názor.

Poznámka

Uvedeným způsobem se můžeme též vyhnout nejasnostem, např.:
C'est son livre à lui / à elle. To je jeho / její kniha.
Ce sont leurs problèmes à eux / à elles. To jsou jejich problémy.
(čestná tento vztah nerozlišuje)

En místo přivlastňovacího zájmena (→ 63).

73 ■ ■ ■ DALŠÍ ZPŮSOBY PŘIVLASTŇOVÁNÍ:

- **être à + podstatné jméno / zájmeno:**
À qui est le livre? Il n'est pas à toi? – Non, il est à Luc.
Čí je ta kniha? Není tvoje? – Ne, je Lukášova.
- **podstatné jméno / zájmeno ukazovací + de + podstatné jméno:**
C'est la revue de Pierre? – Oui, c'est celle de mon frère.
To je Petrův časopis? – Ano, je mého bratra.
- **appartenir à + podstatné jméno / zájmeno:**
Ce château appartient à cette famille et non pas à celle-là!
Ten zámek patří této rodině, a nikoli tamté.

74 ZÁJMENA UKAZOVACÍ / ADJECTIFS ET PRONOMS DÉMONSTRATIFS

Ukazovací zájmena **nesamostatná** (*adjectifs démonstratifs*) *ce / cet, cette, ces* stojí u podstatných jmen a jsou jejich **určovateli**, determinanty, např. *cette maison – tento dům, cet exercice – toto cvičení*.

Ukazovací zájmena **samostatná** (*pronoms démonstratifs*) se nevyskytují, na rozdíl od jiných samostatných zájmen, jako izolované tvary (→ **dále**).

■ ■ ■ TVARY

		nesamostatné	samostatné
sg	m	ce / cet ...	celui
	f	cette ...	celle
pl	m	ces ...	ceux
	f	celle ...	celles
			-ci / -là de / à qui / que

Tvar **ce** stojí před podstatným jménem rodu mužského čísla jednotného začínajícím souhláskou nebo dyšným **h**, např. *ce journal, ce héros*, tvar **cet** před podstatným jménem téhož rodu a čísla začínajícím samohláskou nebo němým **h**, např.: *cet avion, cet hôtel*.

SROVNĚJTE s adjektivy **beau, nouveau** (→ 49).

■ ■ ■ UŽITÍ

Ukazovací zájmena, samostatná i nesamostatná, stojí často s **přiklonkami -ci** (tato příklonka označuje pojem časově nebo místně bližší) nebo **-là** (pro pojem časově nebo místně vzdálenější):

ce livre-ci et cette revue-là tato kniha a tamten časopis
cet aéroport-ci et celui-là toto letiště a tamto

Poznámka

Tyto příklonné částice splynuly s neutrálním zájmenem *ce* ve tvary *ceci, cela* (→ 77). Ke splynutí došlo i u *voici, voilà* (→ 236).